

Uplatňování sankcí vůči Rusku splňuje Einsteinovu definici šílenství

- editor007 | 26. února 2024

RUSKO: Bezprostředně po vpádu ruských vojsk na Ukrajinu reagoval Západ sankcemi, které měly připravit Moskvu o zdroje nezbytné k financování války a zničit jeho ekonomiku. Zdálo se, že sankce fungují, česká média psala ještě loni v létě o tom, že „ruská ekonomika nestíhá“, případně „se potápí.“ Na začátku měsíce ovšem informovaly České noviny, „že ruská ekonomika se loni vrátila k růstu, HDP se zvýšil o 3,6 procenta.“ Podle webu Českého rozhlasu, se ovšem „přesným číslem nedá tak úplně věřit a počítat tank jako investici není úplně udržitelné.“

Každopádně Mezinárodní měnový fond po dvou letech války připustil odolnost ruské ekonomiky, když zvýšil předpověď jejího růstu v letošním roce z 1,1 na 2,6 procenta. Britská BBC pak uvedla, že na základě údajů MMF rostla ruská ekonomika rychleji než ekonomiky zemí G7 a poroste rychleji i letos. Každý má možnost si data přebrat a vyložit po svém, neboť je známo, že člověk věří tomu, čemu věřit chce. Proto například, pan premiér Fiala sjel ve čtvrtek data a věří tomu, že nejhorší je za námi. Ostatně, budoucnost patří těm, kdo věří krásným snům.

Pomoc Západu

Bruselský web Politico bezpochyby nelze, na rozdíl od některých českých zemědělců, považovat za proruský nástroj dezinformační scény. Přesto píše o tom, že sankce nefungují a Západ umožňuje Rusku vést válku proti Ukrajině. Jak dále dodává, přestože „EU ukazuje prstem na čínské dodavatele, jsou to západní společnosti, které vyrábí nejdůležitější komponenty nezbytné pro ruský zbrojní arzenál.“ A na tom asi nic nezmění ani skutečnost, že v polovině února se Evropská komise rozhodla poprvé od začátku války uvalit embargo na 4 čínské a 2 indické firmy. Analýza trosk ruských raket Kalibr, bezpilotních letounů Orlan-10 a vrtulníků Ka-52 Aligator, totiž dokazuje pomoc Západu.

Definice šílenství

Největší výrobce polovodičů, bez kterých by se výše uvedené zbraně neobešly? Podle týmu Kyjevské vysoké ekonomické školy, který se zaměřuje na sledování dodržování sankcí, se jedná o americký Intel. Následují čínský Huawei a další společnosti z USA Analog Devices, Texas Instruments a IBM. Přitom je nemožné, že by veškerou ruskou hodně masivní poptávku pokryl pouze gigant z Číny, který je sám předmětem sankcí ze strany USA. Na druhou stranu nelze vyloučit, že se Peking podělil se skoro spojenci z Moskvy o to, jak sankce obejít, což činí Huawei s úspěchem řadu let.

Podle zprávy KSE - Kyiv School of Economics, z konce loňského roku, během předchozích devíti měsíců se ruský dovoz mikroelektroniky, bezdrátových a satelitních navigačních systémů a dalších kritických částí, na které se vztahují sankce, ustálil na částce 900 miliónů dolarů. Realita je tedy taková, že Rusku se podařilo v relativně krátké době proměnit dodavatelské řetězce z velké části k obrazu svému. Vedle Číny, Hongkongu a Kazachstánu se na tom v nemalé míře podílelo Turecko, jinak stále členská země NATO.

Je proto otázkou, zdali by se v souvislosti s touhou přicházet se stále novými a novými sankcemi, neměly západní politické špičky podívat na dílo Alberta Einsteina pojednávající o ztrátě rozumu. Jak totiž pravil držitel Nobelovy ceny za fyziku, „Definice šílenství je dělat stejnou věc znovu a znovu

a očekávat jiné výsledky.“

Smích a krokodýlí slzy

Podle Eliny Rybakové, ředitelky mezinárodního programu institutu KSE, je potřeba volat k zodpovědnosti západní soukromý sektor, neboť jednotlivé společnosti by měly být povinny sledovat vlastní produkci v celém hodnotovém řetězci až do místa konečného určení. Odvolává se přitom na praxi bank po celosvětové globální krizi v roce 2008, které byly schopny vystopovat toky peněz. Ukrajinská ekonomka již neuvedla, jak takto v případě polovodičů učinit. A je rovněž otázkou, do jaké míry je obeznámena s faktem, že západní soukromý sektor by měl skládat účty akcionářům, nikoli Ukrajině. A jak ostatně přiznala v pátek ministryně obrany Jana Černochová, válka je byznys.

Jak dále Elina Rybaková uvedla, EU sice dokáže zavést sankce, ale nedokáže garantovat jejich dodržování. Každopádně se svou aktivitou alespoň domohla reakce společnosti Intel. Polovodičový gigant ve své zprávě uvedl, že zastavil v souladu se sankcemi veškeré dodávky do Ruska a Běloruska. A Intel taky netoleruje ani nepodporuje využívání vlastních produktů k porušování lidských práv. Zároveň ovšem společnost přiznává, že nemůže mít kontrolu nad tím, jak zákazníci s jejich produkcí nakládají. Prohlášení je pravdivé, zatímco Moskva se směje, Kyjev roní krokodýlí slzy.

Pragmatismus versus ideologie

Mezi země, se kterými Evropská unie obchoduje, je Kazachstán a Arménie. Obě postsovětské republiky jsou ovšem od ledna 2015 součástí Euroasijské ekonomické unie, jejímiž členy jsou také Rusko i Bělorusko. Mezi členskými zeměmi funguje volný pohyb zboží. Podle celních údajů shromážděných prostřednictvím platformy Trade Data Monitor, vzrostl v posledních dvou letech arménský export do Ruska o 463 procent a má hodnotu 328 miliónů eur. Je otázkou, do jaké míry byla stálice české politické scény Markéta Pekarová - Adamová seznámena při své nedávné návštěvě Arménie s tím, že podle Washingtonu se v případě jihokavkazské země jedná o „překladiště pro nezákonné přesměrování zboží podléhajícího sankcím do Ruska a Běloruska.“ Arménský náměstek ministerstva zahraničí odpovědný za dodržování sankcí reagoval na obvinění ve smyslu, že se Jerevan sice snaží, ale pragmatismus je užitečnější než ideologie.

Dodržují, ale neuznávají

Vedle Arménie obchoduje čile s oběma sankcionovanými zeměmi i Kazachstán, během roku narostl podle Trade Data Monitor vývoz do Ruska z, 490 miliónů eur na více než 800 miliónů eur. Ministr hospodářství země, kterou navštívil loni v dubnu český premiér, Petr Fiala se nechal slyšet, že sankce sice dodržují, ale neuznávají. Pevně věřím, že se mu to „neuznávání“ dostalo od pana profesora politologie, v jehož případě ideologie mnohonásobně převažuje nad pragmatismem, pokárání, možná i žluté karty.

AUTOR: Petr Bošnakov

[ZDROJ](#)